

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Lessen gebarentaal op de basisschool?

Gebarentaal, ooit spontaan ontstaan uit contacten tussen doven, heeft tegenwoordig in verschillende Europese landen een officiële status, zoals in Vlaanderen. Is het niet de hoogste tijd dat iedereen op de basisschool Nederlandse Gebarentaal leert?

VOORSTANDER

Veel dove kinderen leren thuis gebarentaal; andere leren die op de basisschool. Zodoende is gebarentaal voor de ongeveer 16.000 doven in Nederland hun vanzelfsprekende thuis- en schooltaal. Het valt te verwachten dat er steeds meer doven en slechthorenden komen, door de vergrijzing. Maar daarnaast helpt de techniek een handje, door de stelselmatige marteling waaraan jonge-

ren hun oren blootstellen in de vorm van disco's en mp3-spelers.

Uit een ander cijfer blijkt dat dit nog niet het hele verhaal kan zijn: er zijn ongeveer 20.000 Nederlanders die gebarentaal beheersen. Daaruit volgt dat een substantieel deel van de gebaarders wél kan horen. Natuurlijk zijn velen van hen gezinsleden van doven en leerkrachten van dovenscholen, maar er zijn er ook steeds meer die de taal zelf interessant vinden, of voor wie het een plezierig idee is dat ze doven en slechthorenden in hun eigen taal kunnen 'aanspreken'.

Hoe meer mensen een elementaire vorm van gebarentaal beheersen, hoe nuttiger die taal wordt. Denk aan situaties waarin luisteren moeilijk gaat, zoals in het autoverkeer, de disco en wanneer mensen oordopjes in hebben. Tel daar de situaties bij op waarin spreken geen optie is, zoals bij duikers, militairen en mensen met een stembandkwaal. Kortom, reden genoeg om op de basisschool één uur per week aan gebarentaal te besteden, zodat iedereen de basis ervan leert beheersen.

TEGENSTANDER

Er is natuurlijk niets tegen onderwijs in gebarentaal voor alle basisschoolleerlingen, alleen al omdat iedereen dan in de klas met elkaar kan discussiëren en het toch doodstil blijft. Alleen, het basisonderwijs is niet voor het leuk, maar uitsluitend voor die zaken waarvan keihard is bewezen dat ze nuttig zijn voor iedereen. In dat opzicht lijken gebaarders hun hand te overspelen. De kans dat uw eerstvolgende contact met een doof persoon is, is minder dan eenhonder-

derste. Als we in het onderwijs al aan zo'n kleine doelgroep aandacht moeten besteden, dan ligt het meer voor de hand er een keuzevak in sommige vormen van het secundair onderwijs van te maken.

Daar komt nog iets bij. Dezelfde techniek die leidt tot een toename van het aantal doven, zorgt ook voor een afname daarvan in de vorm van betere hoortoestellen en implantaten.

Maar het allerongelukkigste van gebarentaal is toch wel dat deze taal niet het venster op de wereld is dat zij had kunnen zijn. In plaats van één gebarentaal bestaan er namelijk honderden, voor elke cultuur één of twee. Zo zijn er al een aparte Nederlandse en een Vlaamse gebarentaal. Daardoor blijft gebarentaal een doodgeboren kindje met een lam handje.

Wat vindt u ervan? Zijn lessen gebarentaal voor alle basisschoolleerlingen wenselijk?

Geef voor 5 juli 2010 uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Gebarentaal op basisschool: goed idee' of 'Gebarentaal op basisschool: niet nodig' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ■

Antwoorden Taaltest

(zie pagina 171)

A. Spelling

1. b. akoestiek
2. b. parallellepipedum
3. b. piranha
4. b. gekanood
5. a. vve's

B. Woordenschat

1. b. spraakgebrek waarbij de r als l wordt uitgesproken
2. c. verharen of vervellen
3. a. grofgebouwd
4. c. stoofschotel van vis en groente

C. Zoek de fouten

1. *Het (...) WK voetbal begint, Zuid-Afrikaanse, a.s.* (geen slotpunt na a.s.)
2. *Jan en alleman zal, vuvuzelaatjes, roodwit-blauwe, Oranjevoel*

D. Extra

Rabbelen wordt niet voor dieren gebruikt; het betekent 'kletsen, b(r)abbelen'. De andere woorden zijn (onder meer) dieren geluiden. (Cavia's jeukelen, kikkers werken en eenden en ganzen gaggelen, snateren en snebberen.)

Uitslag vorige stemming

Zijn taalprijzen wenselijk? Dat was de vraag die ik u in de vorige aflevering van 'Hom of kuit' voorlegde. Uit het totale aantal stemmen (60) mogen we afleiden dat u niet wakker ligt op deze kwestie. De meerderheid, 38 mensen (63%), stemde voor.

Op het internetforum dat bij deze rubriek hoort motiveerde iemand zijn voorstem door erop te wijzen dat de prijzen mooie gelegenheden vormen om taal en taalgebruik in een positieve context te bespreken. Een minderheid van 22 (37%) was tegen taalprijzen.